

תפ"ח (מרכז) 4710-11-18 - מדינת ישראל נ' ט 050341

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

19 ספטמבר 2021

תפ"ח 4710-11-18 מדינת ישראל נ' TESFA MARIAM
IMSAIE (עציר)

מספר פל"א 460602/2018

לפני כבוד השופטת - נשיאה רות לורך, שופטת דבורה עטר, שופט עמי
קובו

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ט 050341 TESFA MARIAM IMSAIE (עציר)

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה

ב"כ הנאשם עוה"ד גיא עין צבי

הנאשם הובא באמצעו שב"ס

גזר-דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של ניסיון רצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

העובדות כפי שנקבעו בהכרעת הדין

2. ביום 16.10.2018 בשעה 20:15 או בסמוך לכך, נפגשו הנאשם ונפגעת העבירה (להלן: "א.א.") באזור השוק בנתניה. השניים נכנסו יחד לגומחה בבניין אשר היה באותם ימים בשלבי בניה, ושם התקיים ביניהם מגע מיני מלא.

עמוד 1

3. בשלב מסוים, מסיבה שאינה ידועה, גמלה בליבו של הנאשם החלטה לגרום למותה של א.א. על-מנת לממש החלטתו, אחז הנאשם בלבנת בניין מבטון שהייתה במקום, אשר משקלה 4 ק"ג ואורכה 20 ס"מ (להלן: "**הבלוק**").

4. הנאשם חבט בעוצמה, באמצעות הבלוק, בראשה ובפניה של א.א. מספר פעמים, והכל בכוונה לגרום למותה. החבטות הונחתו מכיוונים שונים וגרמו לשלושה מוקדים שונים של שברים בגולגולת, וכן לחבלות קהות נוספות.

5. בשעה 20:24 או בסמוך לכך, עזב הנאשם את הנפגעת מבלי להזעיק עזרה, כאשר היא חבולה וזבת דם, ואינה מסוגלת לנוע או להזעיק עזרה בעצמה. הנאשם צעד מהמקום אל פאב המצוי בסמוך, שם רקד ושוחח עם חברו. א.א. נמצאה באקראי על-ידי עובר אורח כשעה לאחר מכן.

6. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרם לא.א. נזק מוחי קשה מאוד, מספר רב של שברים בעצמות שונות של הגולגולת, מספר דימומים תוך מוחיים, חסימה של עורק מוחי ועוד. א.א. הובהלה מורדמת ומונשמת לבית החולים ונותחה בראשה.

תסקיר נפגעת העבירה

7. תסקיר אודות נפגעת העבירה א.א. הוגש ביום 31.8.2020. נוכח מצבה הקשה של א.א. נערך התסקיר באמצעות שיחה עם בתה י', שמונתה כאפוסטרופסית שלה.

8. א.א. בת 45, אם לשניים. טרם הפגיעה התגוררה בביתה של בתה י' והתקיימה מקצבה של המוסד לביטוח לאומי. בשנות ילדותה התגרשו הוריה והיא התחנכה במספר פנימיות. במהלך השנים ניהלה אורח חיים שולי והתמכרה לסמים ולאכזריות. בשל תפקודה הלא יציב, גדלו ילדיה אצל סבתם. חרף זאת, הקפידה א.א. להיות בקשר עם בתה. י' סיפרה כי לאורך השנים חשה בדאגתה של אמה כלפיה.

9. בשנים שקדמו לאירוע הפגיעה, עברה א.א. תהליכי גמילה ושיקום, השתמשה בטיפול תרופתי מתמשך כתחליף לסמים, קיבלה קצבת נכות מהמוסד לביטוח לאומי והייתה מעורבת בחייה של י' ומשפחתה. י' מסרה כי אמה סייעה לה בטיפול בילדיה וכי בני המשפחה היו קשורים אליה מאוד.

10. לפני כ-3 שנים נקטע רצף חייה של א.א. באכזריות על-ידי הנאשם. לאחר אירוע התקיפה פונתה א.א. לבית החולים "בילינסון" כשהיא סובלת מחבלת ראש קשה. במהלך אשפוזו בבית החולים נותרה מחוסרת הכרה. ביום 6.11.2018, הועברה למרכז הגריאטרי "דורות". היא עברה גמילה ממכשיר ההנשמה, ולאחר תקופה של מספר חודשים חל שיפור במצבה: היא שבה להכרה, זיהתה את בני משפחתה, אך לא התמצאה בזמן ובמקום; הצליחה לתקשר מעט אך סבלה מהפרעה בדיבור; הצליחה להזיז מעט את הגפיים, אך לא שלטה בסוגרים ולא הייתה לה יכולת בליעה.

11. בתחילת ינואר 2020 הועברה להמשך טיפול במרכז סיעודי באבן יהודה. במהלך שהותה במרכז סבלה מדלקות ריאות חוזרות ואושפזה פעמים רבות בבית החולים "לניאדו". ביום 6.7.2020, פיתחה הנפגעת דום לב, בוצעו בה פעולות החייאה והיא אושפזה פעם נוספת. לאחר אירוע זה חזרה להנשמה מלאכותית, והפסיקה לתקשר עם סביבתה. כיום היא מרותקת למיטתה, מאובחנת כ-"צמח", ומצויה בין מצב של הכרה מינימלית למצב של תרדמת. מדובר במצב כרוני מתמשך, אשר אין יכולת להיחלץ ממנו.

12. י' מסרה כי היא חשה בחסרונה של אמה באופן יומיומי וכואבת על כך שאמה לא יכולה לראות את נכדיה, אותם אהבה בכל ליבה, גדלים ומתפתחים. היא תיארה את החשש והחרדה שמלווים אותה מדי יום, מפני שיחת הטלפון בה יודיעו לה כי אמה נפטרה.

13. מאז הפגיעה באמה, נמנעת י' מלהסתובב לבד בשעות החשיכה, חשה חרדה ופחד, תפקודה נפגע והיא הפסיקה לעבוד. ניכר כי י' מתקשה לעכל, רגשית וקוגניטיבית, את הפגיעה הטראומטית באמה, ואת נסיבותיה הקשות והאכזריות. לאורך תקופה ארוכה הקדישה י' מרבית מזמנה כדי להיות עם אמה ולדאוג לה במוסדות בהן הייתה מאושפזת. בתקופה האחרונה היא ממעטת לעשות כן, מאחר וקשה לה להתמודד עם ההחמרה במצבה של אמה. י' חשה על כך רגשות אשמה.

14. עורכת התסקיר המליצה כי בשיקולי הענישה ילקחו בחשבון התוצאות החמורות של אירוע התקיפה והשפעתו על חייהן של א.א. ושל בתה י'. הומלץ כי יוטל על הנאשם, בין יתר רכיבי הענישה, לשלם פיצוי כספי משמעותי לנפגעת העבירה.

השתלשלות הליך הטיעונים לעונש

15. בפתח ישיבת הטיעונים לעונש מיום 21.9.2020 הגישה המאשימה מסמך רפואי מטעם המרכז הרפואי "דורות", ובו עדכון על מצבה הרפואי של א.א. מהמסמך עלה כי אירוע דום הלב שעברה ביום 6.7.2020 גרם לה פגיעה מוחית אנוקסית. ביום 22.7.2020 הועברה למחלקה למונשמים כרוניים, כשהיא במצב של "צמח". היא אינה מגיבה לסובבים אותה, ואין שינוי במצב ההכרה שלה.

16. במסגרת טיעוניה לעונש ביקשה המאשימה כי בית המשפט ישקול לחומרא, בעת קביעת מתחם העונש ההולם, את מצבה הרפואי הנוכחי של הנפגעת, אשר לשיטת המאשימה נגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם. בעקבות טיעון זה, הודיעה ההגנה כי לשיטתה אין לשקול לחובת הנאשם את ההידרדרות במצבה של א.א. שארעה לאחר אירוע דום הלב שעברה, שכן לא הוכח קיומו של קשר סיבתי בין מעשה התקיפה לבין דום הלב.

נוכח המחלוקת שנפלה בין הצדדים בעניין זה, הופסקו הטיעונים לעונש על מנת לאפשר לב"כ המאשימה להגיש חוות דעת בסוגיית הקשר הסיבתי שבין מעשה התקיפה לבין מצבה הרפואי של הנפגעת כיום.

17. ביום 20.12.2020 הגישה המאשימה חוות דעת שערך ד"ר חן קוגל מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית. מטעם ההגנה לא הוגשה חוות דעת נגדית. ביום 18.4.2021 חקר הסינגור את המומחה, וביום 14.6.2021 נשמעו טענות הצדדים לעניין הקשר הסיבתי בין מעשי הנאשם למצבה של הנפגעת וכן השלמת יתר הטיעונים לעונש.

תמצית חוות הדעת לעניין הקשר הסיבתי

18. בהתאם למפורט בחוות הדעת שהוגשה, פציעתה החבלתית בעת האירוע גרמה לא.א. לפגיעה נוירולוגית ולהיותה מונשמת במשך תקופה ארוכה. עם חלוף הזמן היא נגמלה מההנשמה ומצבה הנוירולוגי השתפר בהדרגה, אך עדיין הייתה סיעודית, ירודה קוגניטיבית ועם הפרעות נוירולוגיות. מצב זה נבע ישירות מפציעתה.

19. מצב נוירולוגי ירוד זה היווה גורם סיכון לאספירציה (שאיפת תוכן נוזלי או מוצק לדרכי הנשימה), זאת בשל פגיעה אפשרית ברפלקסים חיוניים, וביניהם רפלקס ההקאה, רפלקס הבליעה ורפלקס

השיעור. אצל הנפגעת אכן התרחשו מספר אירועי אספירציה ואחד שבהם, שהתרחש ביום 6.7.2020, היה מסיבי, גרם להפרעה נשימתית ולעצירת פעולת הלב. פעולת הלב חודשה לאחר החייאה מוצלחת, אך בינתיים נגרם נזק מוחי חמור בשל העדר חמצון נאות לתאי המוח. נזק מוחי זה הוא הגורם למצבה הוגסטיבי הנוכחי של הנפגעת. לפיכך, בהתאם לחוות הדעת, קיים קשר סיבתי בין פציעתה של הנפגעת לבין מצבה הרפואי הנוכחי.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

20. **ב"כ המאשימה, עו"ד נעמה תור זאבי**, טענה כי המקרה שבפנינו מצוי ברף העליון של עבירת ניסיון הרצח. נטען כי מעשיו של הנאשם היו אלימים ואכזריים בצורה יוצאת דופן. בהתנהלותו לאחר התקיפה יש אלמנט מחמיר נוסף, שכן הוא הותיר את הנפגעת כשהיא שרועה על הרצפה ומדממת, עזב את המקום והלך לבלות בפאב, כאשר רק במקרה היא נמצאה על ידי עובר אורח וחייה ניצלו.

21. עוד נטען כי האירוע משתייך לקבוצת אירועים אותם ניתן לכנות אירועי אלימות מגדרית, כאשר המעשים בוצעו על ידי הנאשם לאחר מגע אינטימי שהתקיים בינו לבין הנפגעת. אלימות מגדרית היא תופעה נרחבת אשר יש למגרה, וגם בשל כך יש להחמיר בענישה.

22. אשר לנזק שנגרם מביצוע המעשים, נטען כי הפגיעה שנגרמה לנפגעת בענייננו היא הפגיעה המירבית שניתן להעלות על הדעת. הנפגעת מצויה במצב הכרתי של "צמח" ואין צפי ליציאתה ממצב זה. מדובר בחיים שאינם חיים, כאשר ניטלה מהנפגעת כל איכות חיים ויכולת לתקשר עם סביבתה.

23. המאשימה הפנתה לחוות הדעת של ד"ר קוגל, ולמסקנתו כי קיים קשר סיבתי בין מעשיו של הנאשם לבין מצבה של א.א. כיום. חוות דעת זו היא היחידה בתיק, וד"ר קוגל עמד עליה אף לאחר חקירה נגדית ממושכת של ב"כ הנאשם. לשיטת המאשימה על בית המשפט לאמץ את קביעותיו העובדתיות של המומחה היחיד שבא בפניו, זאת נוכח ההסברים המפורטים שסיפק במסגרת חקירתו.

24. המאשימה הדגישה כי הקשר הסיבתי לא נותק חרף פרק הזמן הארוך שחלף מאירוע התקיפה ועד למועד בו עברה הנפגעת את דום הלב.

נטען כי הנפגעת נכנסה לזירת האירוע נמרצת על רגליה ויצאה משם עם פגיעת ראש קשה וסיכוי קלוש להישאר בחיים. בסמוך לאחר התקיפה הייתה הנפגעת ללא הכרה ובמצב קשה מאוד. לאחר מספר חודשים החל מצבה להשתפר מעט, אך גם אז הייתה הנפגעת במצב של חוסר נוחות בלתי פוסק, כשהיא אינה מסוגלת לנשום בכוחות עצמה, ונדרשת לאכילה, שתיה ועשיית צרכים באמצעות צינורות. דום הלב הביא את הנפגעת חזרה למצב הגרוע בו הייתה מצויה בסמוך לאחר האירוע, אך הפעם ללא צפי לשיפור.

25. נטען כי ניסיון החיים מלמד שאנשים שמאושפזים במצב כל כך קשה לתקופה ממושכת, נפטרים לעיתים קרובות בשל סיבוכים שונים ולא בשל המצב הראשוני בגינו התאשפזו. ב"כ המאשימה ביקשה להקיש מסעיף 309 לחוק, בו קבע המחוקק ביחס לגרימת מוות כי גם במקרים בהם הגורם לפגיעה לא היה הגורם היחיד או התכוף שגרם למוות, יראו את המעשים כסיבת המוות ותוטל מלוא האחריות.

26. אשר לקשר הסיבתי המשפטי, נטען כי מרגע שקבע בית המשפט כי התקיים בנאשם יסוד נפשי של כוונה מיוחדת- כוונה לגרום למותה של הנפגעת, אין מקום לטענה לפיה הנאשם לא צפה את הפגיעה הקשה שנגרמה לנפגעת.

27. לשיטת ב"כ המאשימה, נוכח מכלול נסיבותיו החמורות של מקרה זה, יש לקבוע מתחם עונש הולם אשר הרף העליון בו הינו הענישה המרבית, 20 שנה.

28. אשר לעונשו של הנאשם בתוך המתחם, טענה המאשימה כי התנהלות הנאשם אל מול רשויות החוק מצדיקה למקמו גבוה במתחם, ולגזור עליו את העונש המרבי או קרוב לכך. הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, מסר גרסה שקרית במשטרה ואף ביצע הובלה והצבעה כדי לבסס את טענת האליבי השקרית שמסר. בבית-המשפט ניהל הנאשם הליך הוכחות, אך לבסוף נמנע מלהעיד.

29. ב"כ הנאשם, עו"ד גיא עין צבי, טען כי ההגנה לא מקלה ראש בנזק שנגרם כתוצאה מהמעשים אך סבורה כי לא נכון לייחס לנאשם את ההדרדרות האחרונה במצבה של הנפגעת, כפי שמייחסת לו המאשימה. לשיטת ההגנה, הקשר הסיבתי בין אירוע התקיפה מאוקטובר 2018 לבין אירוע דום הלב שהתרחש ביולי 2020 לא הוכח מעבר לספק סביר. נטען כי חוות דעת המומחה מטעם המאשימה כוללת כמה חוליות, אשר ביחס לכל אחת מהן נותרו שאלות ללא מענה, באופן העולה כדי ספק סביר.

30. נטען כי עיון במסמכים הרפואיים מעלה כי לא קיים תיעוד לאירועי אספירציות או לפגיעה משמעותית ברפלקסים חיוניים בתקופה שבין מרץ 2019 ועד דצמבר 2019. מדובר בתקופה ממושכת בה חלה הטבה במצבה של הנפגעת, היא חזרה להכרה, תקשרה עם הסביבה והחלו לנסות להאכיל אותה שלא באמצעות צינור הזנה. לשיטת ההגנה, תקופת הטבה ממושכת זו קטעה את הקשר הסיבתי הנטען.

אירועי האספירציה החלו רק לאחר תלישת צינור ההנשמה על-ידי הנפגעת בחודש נובמבר 2019. לשיטת ההגנה, אירוע תלישת הצינור מהווה אירוע מנתק, שקטע את הקשר הסיבתי העובדתי בין התקיפה לבין התוצאה.

31. לשיטת ההגנה, לא הוכח מעבר לספק סביר כי אירוע דום הלב נבע מאספירציה מסיבית. ראשית, ד"ר קוגל השיב במענה לשאלות ההגנה כי אינו יודע לומר מהי סיבת דום הלב, ועל כן האפשרות שהנפגעת סבלה מפגם לבבי לא נשללה לחלוטין על ידו. מהחומר הרפואי עלה כי הנפגעת קיבלה טיפול תרופתי ייעודי לבעיות לבביות. הדו"חות הרפואיים מהחודשים שקדמו לאירוע דום הלב אמנם אינם מציינים בעיה לבבית, אך יתכן כי הדבר נובע מהעובדה שהנפגעת סבלה מבעיות רפואיות אחרות, דחופות יותר.

שנית, ד"ר קוגל סבר שהנפגעת סבלה מאספירציה בשל שאיפת נוזלים, זאת בהתבסס על גיליון המיון שציין זאת. ואולם, אין כל אינדיקציה כי אכן השקו את הנפגעת בנוזלים קודם לאירוע דום הלב. יתר על כן, הנוזל הקצפי שנמצא בפיה של הנפגעת יכול להיות תוצאה של בצקת ריאות ולא דווקא של אספירציה.

32. אשר לקשר הסיבתי המשפטי, ההגנה סבורה כי נוכח פרק הזמן הממושך שחלף בין אירוע התקיפה לדום הלב, השיפור במצבה של הנפגעת בחודשים שחלפו, והאירוע המנתק של תלישת צינור

ההנשמה שכל הנראה הוביל להחמרה - לא נכון מבחינה משפטית לקבוע כי קיים קשר סיבתי בין התקיפה לבין התוצאה. הסנגור ציין כי בעבר הייתה קבועה בחוק מגבלה דווקנית לפיה מוות של קורבן העבירה בחלוף שנה ויום מהאירוע שולל את האפשרות לראות בפוגע כמי שגרם למוות. הוראה זו בוטלה, אך אין ללמוד מכך על מדיניות משפטית שהפכה את קיומו של קשר סיבתי משפטי לגמיש. ההגנה סבורה כי גם כיום יש לקבוע גבול משפטי מסוים לקיומו של קשר סיבתי.

33. עוד נטען כי אין לקבל את טענת המאשימה לפיה מדובר באירוע בעל מאפיינים של אלימות מגדרית, המצדיק החמרה בענישה. בענייננו אין מדובר על אלימות בין בני זוג או על רקע כבוד המשפחה, שמהווים תופעה נרחבת ושכיחה אותה יש למגר. למעשיו של הנאשם לא קדם תכנון מוקדם, ומדובר באירוע ספונטני אשר נסיבותיו לא הובררו עד תום.

34. לשיטת ההגנה, מתחם העונש ההולם את האירוע נע בין 10 ל-17 שנות מאסר בפועל.

35. ההגנה ביקשה להביא בחשבון את נתוני האישיים של הנאשם. מדובר במי שנכנס לארץ לבדו בהיותו בן 16 בשל מצוקה קשה בארץ מוצאו. לאורך השנים עבד הנאשם בארץ ושלח כסף למשפחתו. הוא נעדר עבר פלילי למרות שנמצא בארץ כבר כ-10 שנים.

לנאשם אין קרובי משפחה בארץ למעט דוד אחד, ומאז מעצרו הוא נעדר גורמי תמיכה. הוא אינו שולט בשפה ושהותו במעצר ממושך איננה פשוטה. אין לזקוף לחובתו של הנאשם את התנהלותו בחקירה, באשר מדובר באדם זר ממדינה זרה, שהינו חסר אמון במערכת אכיפת החוק.

36. נוכח נסיבותיו האישיות, עותרת ההגנה לגזור על הנאשם עונש המצוי בשליש האמצעי או התחתון של מתחם העונש לו עתרה.

דין והכרעה

הקשר הסיבתי בין אירוע התקיפה למצבה של המתלוננת כיום

37. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, שוקל בית המשפט, בין יתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, את הנזק שנגרם מביצועה. בענייננו, אין חולק כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם, שבוצעו בחודש אוקטובר 2018, נגרמה לנפגעת פגיעה פיסית קשה ביותר, והיא הייתה מחוסרת הכרה ומונשמת במשך תקופה ארוכה. בחודשים שחלפו לאחר מכן, בשל טיפול רפואי אינטנסיבי במוסדות שיקומיים, חל בהדרגה שיפור מסוים במצבה של הנפגעת. ואולם בהמשך, חלה הידרדרות במצבה, ובחודש יולי 2020 עברה דום לב, שכתוצאה ממנו היא מצויה כיום במצב הכרתי של "צמח".

כאמור לעיל, המאשימה מבקשת לשקול את מצבה הנוכחי של הנפגעת כנזק אותו גרם הנאשם במעשיו. לצורך כך, עליה להוכיח קיומו של קשר סיבתי בין אירוע התקיפה לבין מצבה של הנפגעת כיום. בהתאם להוראת סעיף 40(ג) לחוק, רף ההוכחה בעניין זה הינו מעבר לספק סביר.

38. לצורך הוכחת הקשר הסיבתי הגישה המאשימה חוות דעת שערך ד"ר חן קוגל. חוות הדעת התבססה על מסמכים רפואיים שנאספו מבתי החולים והמוסדות בהן שהתה הנפגעת מיום התקיפה ועד היום.

ההגנה לא הגישה חוות-דעת של מומחה מטעמה. ב"כ הנאשם הסתפק בחקירה נגדית ארוכה ויסודית של ד"ר קוגל, והעלאת טענות שונות בניסיון לעורר ספק בממצאי חוות הדעת. ואולם, כפי שיפורט להלן, עמוד 6

הטענות שהעלתה ההגנה נשללו על ידי מומחה המאשימה, והסבריו בנושא היו משכנעים. בהעדר חוות דעת נגדית מטעמה, נבצר מההגנה לבסס טענותיה כנגד מסקנות מומחה התביעה, ולהעלות ספק סביר בדבר קיומו של קשר סיבתי בין התקיפה למצבה של הנפגעת כיום.

מצבה של הנפגעת לאחר התקיפה, השיפור המועט במצבה ואירועי האספירציה הקלים שקדמו לאירוע דום הלב

39. בהתאם למפורט בחוות הדעת, פציעתה החבלתית בעת האירוע גרמה לא.א. לפגיעה נוירולוגית. מצבה הנוירולוגי השתפר בהדרגה, אך היא עדיין הייתה סיעודית, ירודה קוגניטיבית ועם הפרעות נוירולוגיות. מצב נוירולוגי ירוד זה היווה גורם סיכון לאספירציה (שאיפת תוכן נוזלי או מוצק לדרכי הנשימה), זאת מאחר ואצל חולים עם הפרעה נוירולוגית, קיימת לעיתים קרובות ירידה ברפלקסים חיוניים, וביניהם רפלקס ההקאה, רפלקס הבליעה ורפלקס השיעול. כשרפלקסים אלה נפגעים חומר מחלל הפה או מהקיבה יכול לעבור אל דרכי הנשימה ולחסום חלק מהן. נקבע כי מהחומר הרפואי עלה כי הנפגעת אכן סבלה מאירועי אספירציה קודם לאירוע דום הלב. המומחה ציין כי אספירציות יכולות לגרום בין היתר לדלקת ריאות, ובהתאם הנפגעת סבלה במהלך אשפוזיה מדלקות ריאה.

40. כפי שצוין לעיל, ההגנה טוענת כי במסמכים הרפואיים שהוגשו לא קיים תיעוד לאירועי אספירציות או לפגיעה משמעותית ברפלקסים חיוניים בתקופה שבין מרץ 2019 ועד דצמבר 2019. מדובר בתקופה ממושכת בה חלה הטבה במצבה של הנפגעת. לשיטת ההגנה, תקופת הטבה ממושכת זו קטעה את הקשר הסיבתי הנטען בין מעשי הנאשם לבין האירועים שחלו לאחר תקופת הטבה זו.

עוד טוענת ההגנה כי אירועי האספירציה החלו בשל תלישת צינור ההנשמה על-ידי הנפגעת בחודש נובמבר 2019. ההגנה סבורה כי מדובר באירוע מנתק, וכי אין לייחס לנאשם את ההידרדרות שהחלה בעקבות תלישת הצינור.

41. לאחר שמיעת עדותו של המומחה ועיון במסמכים הרפואיים, אנו סבורים כי אין לקבל את טענת ההגנה בדבר קטיעת הקשר הסיבתי העובדתי.

42. עיון במסמכים הרפואיים מעלה כי מסקנתו של ד"ר קוגל לפיה הנפגעת סבלה לאורך כל התקופה שחלפה ממועד ביצוע העבירה ועד לאירוע דום הלב מהפרעה נוירולוגית ומירידה קוגניטיבית, אשר באו לידי ביטוי בפגיעה ברפלקסים חיוניים והיוו גורם סיכון לאספירציה, מבוססת היטב:

א. לאחר האירוע הועברה הנפגעת לבית החולים בילינסון כשהיא ללא הכרה ומונשמת. היא שהתה בבית החולים במצב זה עד ליום 6.11.2018, ולאחר מכן עברה למחלקת מונשמים במרכז הרפואי גריאטרי "דורות". בקבלתה למוסד צוין בין היתר כי סובלת מהצללות בבסיסים היכולות להתאים לאספירציה (ע' 1 עמ' 2). נציין כי ממצא זה בדבר האפשרות לאספירציה מופיע בכל המסמכים הרפואיים שהופקו לאורך תקופת אשפוזיה של הנפגעת בדורות, דבר המלמד כי הנושא היה בעל חשיבות עבור הגורמים המטפלים, בשל הסיכון הקיים לאספירציה נוכח מצבה.

במהלך שהותה במחלקת מונשמים חזרה להכרה, פתחה עיניים, יצרה קשר עין עם הצוות

הרפואי ואף הנהנה קלות בראשה, אך לא תקשרה מילולית.

ב. לאחר גמילה מוצלחת מהנשמה מלאכותית בתחילת חודש מרץ 2019, הועברה ביום 14.3.2019 למחלקה הפנימית במוסד "דורות", כשהיא מרותקת למיטה, נושמת דרך צינור פיום קנה עם תמיכת חמצן, מוזנת דרך צינור הזנה, אינה שולטת על סוגריה ונעזרת בקטטר שתן (ע/9).

ג. בתאריך 21.4.2019 עברה הנפגעת למחלקת סיעוד מורכב. במסמך ההעברה למחלקה זו צוין כי היא סובלת מדלקות ריאות חוזרות שנראו בצילומי חזה, האחרון שבהם מיום 12.3.2019, והחשד הוא שמדובר במצב לאחר אספירציה (ע/10 עמ' 7).

ד. הנפגעת שהתה במחלקת סיעוד מורכב ב"דורות" עד ליום 31.12.2019. במסמך "ישיבת צוות רב תחומי" מיום 17.10.2019 (ע/11) צוין כי הנפגעת עודנה מרותקת למיטה, אינה שולטת על סוגרים, וזקוקה לעזרה מלאה בתפקודים בסיסיים. בוצעו מספר ניסיונות להאכלה דרך הפה, אך רק חלקם צלחו, והם הופסקו בשל זליגה של מזון דרך צינור פיום הקנה. הנפגעת עירנית, יוצרת קשר עין אך התקשורת מעטה. הצליחה לתקשר מעט באמצעות תנועות שפתיים, אך ללא הפקת קול. סובלת משיפוט לקוי, ומנסה להוציא את צינורות ההזנה, פיום הקנה והחמצן.

ה. במסמך "ביקור" מהתאריך 2.1.2020 (ע/2) ישנה התייחסות מפורטת לחודשים 21.4.2019 ועד 31.12.2019, תקופת שהותה במחלקת סיעוד מורכב בדורות. מהמסמך עולה כי החל מחודש מאי החלה לסבול מאירועי אי שקט, תוך ניסיון לתלוש את הצינורות המחוברים לגופה. במהלך התקופה נעשו ניסיונות האכלה דרך הפה, אך הם הופסקו. במהלך הניסיונות ישנה בליעה מאוחרת.

החל מחודש אוקטובר 2019 ישנו שיפור מסוים במצבה של הנפגעת, היא עירנית יותר, יוצרת קשר עין, ונעשה ניסיון נוסף להאכלה דרך הפה. השיפוט לקוי והיא ממשיכה לנסות ולתלוש את צינורות ההזנה ופיום הקנה. בתאריך 19.11.2019 תלשה את צינור פיום הקנה, והוחלט שלא להחזירו. בעדכון מיום 25.11.2019 צוין כי מדי פעם משתעלת שיעול פרודקטיבי.

בתאריך 1.1.2020 הועברה הנפגעת למרכז "אחוזת השרון". במועד זה עדיין מרותקת למיטה או כורסא, מוזנת באמצעות פיום קיבה, אינה שולטת על הסוגרים וסובלת "מדמנציה בשלב מתקדם בעקבות חבלת ראש", כאשר בולטת הפרעה קשה בשפה.

ו. במסמך שערך מרכז "אחוזת השרון" המתוארך ליום 17.5.2020, צוין כי הנפגעת בהכרה, משתפת פעולה חלקית, לא מתמצאת בזמן ובמקום אך מזהה אנשים ממשפחתה. אין שליטה על הסוגרים, לא מסוגלת לבלוע, ומוזנת באמצעות מכשיר הזנה. במהלך שהותה במרכז הייתה חולה מספר פעמים

ואושפזה בבית החולים לניאדו בשל אספירציות.

ז. הנפגעת הייתה מאושפזת בבית החולים לניאדו בתקופה שבין 28.5.2020 ועד 1.7.2020. ממכתב השחרור (ע/3) עלה כי הנפגעת אושפזה בעבר אשפוזים חוזרים בשל אספירציות, האחרון שבהם ב-4.20 (לא צוינו מועדי האשפוז הנוספים). גם באשפוז דנן עלה חשד לאספירציה משנית, והתמונה שהופקה בצילומי הרנטגן תואמת לאספירציה.

43. בניגוד לנטען על ידי ההגנה, העובדה שהייתה תקופה של מספר חודשים בה חלה הטבה מסוימת במצבה של הנפגעת, אינה שוללת את המסקנה כי אצל הנפגעת הייתה פגיעה ברפלקסים חיוניים. מהחומר הרפואי אכן עולה כי בתקופת שהותה של הנפגעת במרכז "דורות" נעשו ניסיונות ההאכלה במהלכם הצליחה הנפגעת לבלוע אוכל ללא שאריות, ובמקרים אחרים דווח על שיעול פרודוקטיבי. ואולם, ד"ר קוגל הסביר בעדותו כי אין הדבר אומר שהרפלקסים שמורים: **"נעשו לה ניסיונות אבחנה במהלך אשפוז ונתנו לה ג'לי והיא הצליחה לבלוע והיו לה כל מיני סיבוכים ועליות וירידות. זה לא שאין לה לגמרי רפלקסים... יש לה רפלקסים אבל כנראה חלקי"** (פרו' עמ' 90 שו' 15-17). ובהמשך הבהיר כי אף שאינו יכול לקבוע בוודאות ולזקק מהי בדיוק הפגיעה ואיזה רפלקס נפגע, **"אין ספק שמערכת בליעה, שיעול והקאה לא הייתה תקינה"** (פרו' עמ' 92 שו' 5-26).

44. גם העובדה שבמסמכים הרפואיים המתייחסים לתקופה שבין חודש מרץ 2019 לחודש דצמבר 2019 לא קיים תיעוד לאירועי אספירציה, אינה שוללת את מסקנתו של ד"ר קוגל בדבר פגיעה ברפלקסים. מהמסמכים הרפואיים עולה כי החשש מאספירציה היה קיים לאורך כל תקופת האשפוז במרכז "דורות" ואף הוזכר בכל הדוחות הרפואיים. הנפגעת הייתה מוזנת בעיקר באמצעות צינור ההזנה, וכפי שהסביר ד"ר קוגל, גם במקרים בהם הצוות הרפואי במרכז "דורות" ניסו להאכיל אותה דרך הפה, הם עשו זאת תוך מעקב צמוד וכשמכשיר שאיבה מצוי על ידה (פרו' עמ' 90 שו' 25-29). לאחר המעבר ממרכז "דורות" למרכז רפואי אחר, רואים ריבוי אשפוזים בשל אספירציות, דבר המעלה חשד כי ניסיונות ההאכלה שם לא לוו בצינור שאיבה (פרו' עמ' 90 שו' 30-31).

45. ההגנה טענה כי ריבוי האספירציות בחודשים שקדמו לאירוע דום הלב לא נבעו מהפגיעה ברפלקסים עליה הצביע המומחה אלא הם תוצאה של תלישת צינור פיום הקנה על-ידי הנפגעת במהלך חודש נובמבר 2019. בעניין זה השיב ד"ר קוגל כי אף שסבור כי האספירציות נבעו מירידה ברפלקסים, ואף שהיו אינדקציות לקיומן של אספירציות בסמוך לאחר האירוע, חודשים ארוכים קודם לאירוע התלישה, הוא אינו יכול לשלול לחלוטין את תזת ההגנה כי הייתה החמרה במצבה של הנפגעת בשל תלישת הצינור (פרו' עמ' 91 שו' 24-25). ואולם, במענה לשאלות ב"כ המאשימה הבהיר ד"ר קוגל כי תלישת הצינור נבעה מהירידה הקוגניטיבית של המתלוננת, מכך שאינה מודעת למעשיה ולא ניתן להסביר לה שאסור לה לתלוש את הצינורות (פרו' עמ' 92 שו' 27-32). ירידה קוגניטיבית זו נבעה מפגיעת הנאשם במתלוננת. לפיכך, צודקת המאשימה בטענתה כי אירוע תלישת הצינור איננו אירוע מנתק אלא לכל היותר חוליה נוספת בשרשרת הקשר הסיבתי.

אירוע אספירציה מסיבי הוא שגרם לדום הלב

46. בהתאם למסקנת חוות הדעת, ביום 6.7.2020 עברה הנפגעת אירוע אספירציה מסיבי שגרם להפרעה נשימתית ולעצירת פעולת הלב. פעולת הלב חודשה לאחר החייאה מוצלחת, אך בינתיים נגרם נזק מוחי חמור בשל העדר חמצון נאות לתאי המוח, נזק מוחי זה הוא הגורם למצבה הוגטיבי הנוכחי של הנפגעת.
47. ההגנה העלתה שתי חלופות למסקנה זו של מומחה התביעה: האחת, אפשרות כי בצקת ריאות היא שגרמה להפרעה הנשימתית שהובילה לדום הלב, ולא אירוע אספירציה. השניה, אפשרות כי דום הלב נבע מפגם בלבה של המנוחה.
48. לאחר שמיעת עדותו של המומחה ועיון במסמכים הרפואיים, אנו סבורים כי מסקנתו של המומחה כי דום הלב נבע מאספירציה מסיבית מבוססת היטב, והסבריו מדוע החלופות אותן הציעה ההגנה אינן מתיישבות עם המסמכים הרפואיים מנומקים ומשכנעים.
49. אשר לשאלה האם אכן מדובר באספירציה מסיבית או שמא בבצקת ריאות - בגיליון המיון של בית החולים לניאדו, אליו הופנתה הנפגעת לאחר אירוע דום הלב, צוין דיווח מד"א לפיו הנפגעת נחנקה ככל הנראה לאחר שאיפת נוזלים, דבר שגרם לה להלם, ועל כן החלו בפעולות החייאה (ע/4). ההגנה טענה כי אין כל אינדיקציה שלנפגעת אכן ניתנו נוזלים דרך הפה, שכן המוסד הסיעודי הקפיד על הזנתה דרך צינור ההזנה. לפיכך, המסקנה כי מדובר באספירציה בעקבות שאיפת נוזלים איננה מבוססת. בתגובה לכך הסביר המומחה כי מהמסמכים עולה כי בעת ההחייאה שבוצעה בנפגעת נמצא נוזל קצפי בתוך הפה שלה ונאלצו לעשות לה שאיבה של נוזלים. הנוזל הקצפי מלמד כי מדובר באספירציה. הפרשה קצפית יכולה אמנם להתיישב גם עם קיומה של בצקת ריאות, אך צילומי הרנטגן שבוצעו לאחר דום הלב אינם מתיישבים עם בצקת ריאות אלא אופייניים לאספירציה (פרו' עמ' 87 שו' 12-24, עמ' 88 שו' 20-23, עמ' 89 שו' 12-13, עמ' 90 שו' 1-12).
50. אשר לאפשרות שדום הלב נגרם כתוצאה מבעיה לבבית אחרת - ד"ר קוגל בעדותו שלל אפשרות זו, שכן קודם לדום הלב לא אותר פגם בתפקוד הלב למעט אי סדרים קלים בקצב הלב שאין כל סיבה לשער כי גרמו לדום הלב, וכן למעט נטילת תרופה שנועדה להסדיר את לחץ הדם. לדבריו: "הנפגעת הייתה כל הזמן בריאה מהבחינה הלבבית. אין לה הפרעות קצב, אין לה מחלה, יש לה דופק מהיר זה מה שיש לה וגם יש לה אירועים כל הזמן של אספירציה חוזרת... בהפניה שלה בפעם האחרונה ממוסד דורות שמפנה ללניאדו שם כתוב שהיא מופנית בשל אספירציה מסיבית. יש עוד כל מיני אינדיקציות (לאספירציה) לעומת זאת אין לה שום אינדיקציות להפרעה לבבית" (פרו' עמ' 83 שו' 5-10).
51. הסנגור הפנה בשאלותיו למספר מקרים בשנת 2019 בהם רופא ממוסד "דורות" ציין בתיעוד הרפואי כי שמע בבדיקתה של הנפגעת "קולות לב לא סדירים". ד"ר קוגל הסביר כי מדובר בממצא שאיננו חריג, וכי הדבר אינו מעיד על הפרעת קצב. אילו היה הרופא חושד כי מדובר במצב שעלול לסכן אותה הוא היה עורך בדיקות נוספות מלבד לתעד כי הדופק אינו סדיר (פרו' עמ' 86 שו' 7-20). ד"ר קוגל אף הפנה לבדיקות האק"ג שנערכו לנפגעת בחודשים מאי ויוני 2020, כחודש קודם לאירוע דום הלב, ואשר נמצאו תקינות פרט לדופק מהיר, כאשר רק לאחר אירוע דום הלב הודגם בבדיקות חסם בצינור ההולכה הימני של הלב (פרו' עמ' 85 שו' 4-16, שו' 29-30).

52. ההגנה הפנתה לאמרתו של ד"ר קוגל במהלך עדותו: **"אני מדגיש שמדובר בהערכות, אנחנו לא יודעים מה היה שם. אני אומר מה יותר סביר בעיני הרפואה. אני לא יודע באמת מהי סיבת דום הלב שלה"** (פרו' עמ' 90 שו' 8). אלא שקריאת פרוטוקול הדיון כולו מלמדת שדברים אלה של ד"ר קוגל לא נאמרו כתמיכה בטענותיה החלופיות של ההגנה. השאלה נשאלה בהקשר לאפשרות כי אספירציה תתפתח כתוצאה מהחייאה. נראה כי ד"ר קוגל בדבריו ביקש להבהיר כי אינו יודע בוודאות מדוע ארעה אותה אספירציה אחרונה שהובילה לדום הלב, אך לא חזר בו מהמסקנה כי אספירציה מסיבית היא שגרמה לדום הלב. ולראיה, כאשר נשאל במסגרת החקירה החוזרת האם שאלות ההגנה והמסמכים אליהם הפנתה גרמו לו לשנות את עמדתו בדבר קיומו של קשר סיבתי, הבהיר כי אין בדברים כדי לשנות מקביעתו המדעית (פרו' עמ' 93 שו' 1-3).

53. נוכח כל המפורט עד כה, אנו סבורים כי הוכח מעבר לספק סביר קיומו של קשר סיבתי עובדתי בין מעשיו של הנאשם לבין מצבה הוגטטיבי של הנפגעת כיום.

הקשר הסיבתי המשפטי

54. ההגנה טענה כי נוכח פרק הזמן הממושך שחלף בין אירוע התקיפה לדום הלב, השיפור במצבה של הנפגעת בחודשים שחלפו, ואירוע תלישת צינור ההנשמה המהווה לשיטתה אירוע מנתק, אין מקום לקבוע כי קיים קשר סיבתי משפטי בין מעשיו של הנאשם לבין מצבה הנוכחי של הנפגעת. לשיטת ההגנה, נדרש כעניין של מדיניות משפטית לקבוע גבול מסוים אשר לאחריו לא ניתן עוד לקשור בין האירוע לבין התוצאה המאוחרת בזמן.

55. אנו סבורים כי בנסיבות מקרה זה, אין לקבל את טענת ההגנה, ונכון מבחינה משפטית לייחס לנאשם את מלוא תוצאות מעשיו לאחר שהוכח קיומו של קשר סיבתי עובדתי. מעשיו של הנאשם בוצעו ביום 16.10.2018, ואילו אירוע דום הלב אשר הביא למצבה הנוכחי של הנפגעת התרחש ביום 6.7.2020. פרק הזמן שחלף בין האירועים אכן ממושך, אלא שלאורך כל התקופה סבלה הנפגעת מנזקים שנבעו באופן ברור מפגיעת הראש הקשה שגרם לה הנאשם במעשיו האכזריים, עת הטיח לבנה על ראשה. הנפגעת היא אישה צעירה יחסית, אשר עד לאירוע תפקדה כרגיל ולא היו ידועות בעיות בריאותיות קודמות אצלה. מאז האירוע ועד היום היא נמצאת במצב סיעודי לחלוטין ומאושפזת ברצף בבתי חולים ובמוסדות גריאטריים סיעודיים. לאורך כל התקופה הייתה הנפגעת מחוברת לצינורות שונים לצורך הנשמה, הזנה ועשיית צרכים.

56. גם בתקופת ההטבה לה טוענת ההגנה, אין מדובר במי שהייתה מצויה במצב בריאותי מניח את הדעת אלא רחוק מכך.

כפי שעולה מהמפורט בסעיף 43 לעיל, בסמוך לאחר האירוע הייתה הנפגעת מחוסרת הכרה ולמעשה במצב דומה לזה בו היא נמצאת כיום. הנפגעת אמנם חזרה להכרה, אך מצבה הקוגניטיבי נותר ירוד ביותר, ולא חל בו שינוי משמעותי לטובה, באשר גם במהלך תקופה ההטבה לה טוענת ההגנה לא הייתה לנפגעת יכולת ממשית לתקשר עם סביבתה. ההידרדרות במצבה של הנפגעת, שהחלה באספירציות תכופות שאף הובילו לאשפוז, היא תוצאה ישירה וטבעית של מצבה הנוירולוגי, אשר כאמור בשום שלב לא חל בו שיפור משמעותי. וכפי שצוין לעיל, ניתוק צינור פיום הקנה על-ידי הנפגעת לא היווה גורם מנתק, אלא נבע אף הוא מהפגיעה הנוירולוגית והקוגניטיבית, שהיא תוצאה טבעית וברורה מקום בו מדובר בהטחת לבנה בעוצמה רבה דווקא לכיוון איבר חיוני כראשה של הנפגעת.

57. אשר לשאלת הצפיות, משנקבע במסגרת הכרעת הדין כי הנאשם צפה את אפשרות מותה של הנפגעת ואף היה חפץ בכך, ברי כי צפה גם את האפשרות כי יגרם לה נזק חמור כפי שנגרם, כאשר בהתאם לפסיקה אין צורך לצפות את דרך ההשתלשלות לקראת תוצאה זו ובלבד שזו לא תהיה חריגה ביותר. בענייננו, משמדובר בהטחת לבנה על ראשה של הנפגעת, ברי כי פגיעה נוירולוגית חמורה עד כדי מצב וגטטיבי איננה תוצאה חריגה. ויוזכר כי פגיעה זו התרחשה בענייננו מיד לאחר האירוע. ואף שחל שיפור קל במצבה, חזרה הנפגעת בסופו של דבר למצב וגטטיבי.

58. נפנה בעניין זה לע"פ 10023/06 **טואלבו נ' מדינת ישראל** (9.12.2009), אשר עסק אמנם בעבירת רצח, אך ניתן ללמוד ממנו על יישום מבחן הצפיות במצב בו התוצאה הקשה התרחשה במרחק זמן מהאירוע: **"בבוא השיטה המשפטית לתחום גבול לקשר סיבתי משפטי עוסקת היא בקביעה נורמטיבית. הפסיקה, כפי שהובאה לעיל, קובעת כי המבחן להצבת הגבול הוא מבחן הצפיות. המבחן הוא אובייקטיבי. השאלה היא האם נאשם שהתכוון לרצוח וגרם מבחינה עובדתית לתוצאה הקטלנית צריך היה לצפות גם תוצאת מוות שהתרחשה בווריאציה עובדתית שונה מזו העולה באופן ישיר ממעשיו ומכוונותיו. כאן, המערער דקר את המנוחה 13 פעמים באזורים חיוניים בגופה. בכך גילה את כוונתו לקטול. לו היו מגיעים חיי המנוחה לקיצם בו במקום, ברי כי לא הייתה מתעוררת שאלה של קשר סיבתי משפטי. תחת זאת המנוחה שרדה עשרה חודשים במצב של 'צמח' ולאחר מכן נפטרה. נקבע כעובדה כי הדקירות הן שהובילו לאשפוז של המנוחה במצב בריאותי קשה, שהדרדר עד מותה כמתואר לעיל. השכיבה הממושכת וההנשמה גרמו לדלקת ריאות חריפה ולהיווצרות פצעי לחץ, שהביאו למות המנוחה. המערער יכול היה וצריך היה לצפות כי דקירותיו תגרומנה למותה של המנוחה גם באופן שאינו מיידי, לאחר אשפוז במצב קשה בצירוף סיבוכים הנובעים מהמצב. הדוקר שוב ושוב את הקורבן אינו יכול לצמצם את הקשר הסיבתי המשפטי בין מעשיו לבין התוצאה הקטלנית לכדי התרחשות עובדתית אחת - מוות מיידי. במובן זה, המקרה אף אינו גבולי. כפי שקבעה הפסיקה "אין צורך לצפות את דרך ההשתלשלות לקראת התוצאה ובלבד שזו לא תהיה חריגה ביותר" ... דרך מותה של המנוחה אינה חריגה ביותר ואף אינה חריגה כלל בהתחשב במעשיו של המערער. הקשר בין דקירות המערער לבין הדרך בה נפטרה המנוחה עונה על מבחן הצפיות האובייקטיבי ונדמה כי גם על הסובייקטיבי."**

59. אשר לכלל ה"שנה ויום" אותו הזכירה ההגנה בטיעוניה, נאמר כי לא בכדי בוטלה הוראת חוק זו על ידי המחוקק. עוד קודם לביטולה נקבע בפסיקה כי מדובר בהוראת חוק ארכאית, אשר אינה הולמת את הנורמות המשפטיות הראויות כיום. כאשר ברור שהמוות הוא תוצאה של מעשה שהעברין גרם לו, אין כל חשיבות מבחינה מוסרית לזמן שחלף עד שהקורבן מצא את מותו (ראו למשל: ע"פ 341/82 **בלקר נ' מדינת ישראל** (3.12.1986)). אף שבענייננו אין מדובר באירוע שהסתיים במוות, הדברים יפים גם לענייננו, בשים לב למצבה של הנפגעת מיום ביצוע העבירה ועד היום, אשר כפי שהיטיבה ב"כ המאשימה לתאר, מהווה "חיים שאינם חיים".

60. נוכח כל המפורט לעיל, **אנו סבורים כי הוכח כנדרש קיומו של קשר סיבתי בין מעשה התקיפה מיום 16.10.2018 לבין מצבה של נפגעת העבירה כיום.**

מתחם העונש ההולם

61. הערכים המוגנים בעבירת ניסיון לרצח הם הערך העליון של קדושת החיים וכן שלמות הגוף והביטחון האישי. בענייננו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה גבוהה ביותר. הנאשם חבט בראשה של הנפגעת באמצעות לבנת בטון, הותיר אותה שרועה ומדממת כשהיא אינה מסוגלת לנוע או להזעיק עזרה, והלך לבלות בפאב. התנהלותו מלמדת על ניכור וזלזול בערך העליון של קדושת חיי אדם.

כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, עוצמת הפגיעה שנגרמה לנפגעת קשה מנשוא. הנפגעת מצויה במצב וגטטיבי. גופה נותר חי, אך ניטלו ממנו כל יכולות התפקוד אשר הופכות את החיים לבעלי ערך. ולמרבה הצער, אין כל צפי לשיפור במצבה זה.

למעלה מן הצורך נציין כי תוצאות הפגיעה, אף בטרם אירוע דום הלב, היו חמורות מאוד אף הן.

62. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, שקלנו לחומרא את האכזריות הרבה שנלוותה למעשיו של הנאשם, השימוש בלבנת בטון כבדה כדי להכות דווקא בראשה של הנפגעת, מספר פעמים, ועזיבת המקום תוך הותרת הנפגעת שרועה ומדממת. לכך נלווית התנהלותו של הנאשם לאחר האירוע, עת בחר ללכת ישירות מהמקום לבלות ואף לרקוד בפאב, כשדמה של הנפגעת עודנו על בגדיו ונעליו.

מנגד, נתנו דעתנו לכך שמדובר באירוע שהרקע לביצועו לא הוברר במהלך המשפט, ולכך שלא יוחס לנאשם תכנון מוקדם של המעשה.

63. שקלנו לחומרא את הנזק הצפוי והנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות. הנזק שהיה צפוי באופן קרוב לוודאי ממעשיו של הנאשם היה מותה של הנפגעת, מוות שנמנע אך באורח נס. ואולם הנזק שנגרם בפועל כתוצאה מהמעשים הוא הנזק החמור ביותר שניתן להעלות על הדעת בעבירה של ניסיון רצח. הנפגעת מצויה במצב וגטטיבי, ומצויה בין החיים למוות. חרף נסיבות חיים שאינן פשוטות, הצליחה הנפגעת בשנים שקדמו לאירוע להשתקם ולהיות אם וסבתא מסורה ואוהבת לבתה ולנכדיה. הנאשם גדע את סיפור חייה של הנפגעת, ומנע ממנה את האפשרות להתקדם בתהליכי הגמילה והשיקום, וליהנות מהקשר החם ומהאהבה שהרעיפו עליה נכדיה.

התסקיר שהוגש מפרט אף את השלכתו של האירוע על בתה של הנפגעת, י', ועל בני ביתה. י' מתקשה להתמודד עם הפגיעה הקשה והאכזרית באימה, תפקודה נפגע והיא הפסיקה לעבוד. היא סובלת מרגשות אשמה בשל הפסקת ביקוריה אצל אמה במוסד בו שוהה, זאת בשל הקושי שלה להתמודד עם ההחמרה האחרונה במצבה של הנפגעת.

64. אשר למדיניות הענישה הנוהגת - בתי המשפט עמדו לא אחת על החומרה היתירה הטבועה בביצוע עבירת ניסיון לרצח, שהוגדרה "מהחמורות שבספר החוקים", ועל כך שמבחינת היסוד הנפשי אין כל הבדל בינה ובין עבירת הרצח. גם המחוקק נתן ביטוי לחומרה ולענישה המתחייבת בגין עבירת ניסיון לרצח, בקבעו בצידה עונש מקסימלי של 20 שנות מאסר. ברוח זו נקבע בפסיקה כי מדיניות הענישה בעבירת ניסיון לרצח מחייבת נקיטה בגישה מחמירה, אשר תבטא באופן הולם את חומרת הפגיעה ואת מעמדו של הערך המוגן, וזאת על ידי השתת עונשי מאסר ממושכים. כך נקבע בע"פ 4372/13 סיסאי נ' מדינת ישראל (6.8.2014):

"העבירה שעניינה ניסיון לרצח היא מן החמורות שבספר החוקים,

כאשר הערך המוגן בעבירה זו, הינו הערך העליון של קדושת חיי

עמוד 13

אדם. היסוד הנפשי והפוטנציאל לקיפוד חייו של אדם, הגלום בעבירה של ניסיון לרצח, ממחישים היטב את חומרתה של העבירה. אשר על כן, מדיניות הענישה בעבירה זו, מחייבת גישה מחמירה, באופן ההולם את חומרת הפגיעה בזולת ואת מעמדו של הערך המוגן. שיקולים של גמול והרתעה מקבלים את משקל הבכורה ומחייבים להשית על מי שהורשע בניסיון לרצח עונש מאסר לתקופת ממושכת, הנמדדת בשנים ארוכות".

65. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם נעזרנו בפסקי-הדין הבאים, אשר אל חלקם הפנו ב"כ הצדדים:

א. ע"פ 10049/08 **אבו עזא נ' מדינת ישראל** (23.8.2012), אליו הפנתה

המאשימה- המערער דקר שוטר בעוצמה בצווארו באמצעות חפץ חד, והטיח את ראשו ברכב, זאת במהלך ניסיון הימלטות מהשוטר שפעל באותה העת במסגרת פעילות משטרתית נגד גנבי רכב. השוטר נפצע אנושות, ונותר חסר הכרה, מונשם ומשותק בכל חלקי גופו. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער לאחר שמיעת ראיות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, הפרעה לשוטר ונהיגה ללא רישיון וביטוח, וגזר עליו עונש של **20 שנות מאסר**, זאת בשם לב לעברו הפלילי המכביד ולנזק שגרם במעשיו. הערעור על הכרעת הדין וגזר הדין נדחה. יצוין כי לאחר הגשת הערעור, ובחלוף כ-4.5 שנים מהאירוע, נפטר השוטר מפצעיו, מבלי שהקיץ מתרדמתו. המאשימה הגישה כתב אישום חדש לבית המשפט המחוזי, ובסופו של יום הורשע המערער בעבירה של הריגה ונגזרו עליו 30 שנות מאסר.

ב. תפ"ח (מחוזי תל-אביב-יפו) 27766-04-11 **מדינת ישראל נ' אנורי** (13.5.2013),

אליו הפנתה המאשימה- הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושוד בנסיבות מחמירות, לאחר שזוכה מעבירה של ניסיון רצח. הנאשם דקר את המתלוננת דקירות רבות בפניה, בטנה וגבה, ונטל מידה את תיקה. המעשים בוצעו לאחר תכנון מוקדם, כאשר הרקע הינו עימות שפרץ בין הנאשם למתלוננת במקום עבודתם ואשר הביא לפיטוריו. למתלוננת נגרמו חבלות קשות, היא נזקקה לניתוח, והייתה מאושפזת במשך שבועיים. היא אובחנה כסובלת מהפרעה פוסט טראומטית כרונית ונזקקה לטיפול פסיכיאטרי. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם **נע בין 15 ל-20 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם, כבן 36 שניהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין קודם לאירוע, אך לא נטל אחריות על מעשיו, **18 שנות מאסר בפועל**, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך 150,000 ₪. ערעור שהוגש על הכרעת הדין בלבד ולא על חומרת העונש, נדחה (ע"פ 4401/13).

ג. ע"פ 3810/17 **מסעד נ' מדינת ישראל** (5.8.2019)- המערער הורשע לאחר שמיעת

ראיות בביצוע עבירת ניסיון לרצח. המערער ניסה לרצוח את מנהל הגביה והאכיפה במועצת הישוב ערוער, על רקע מורת רוחו מפעולת גביה שבוצעה כשעתיים קודם לירי, ועקב הזלזול שחש בהתנהלותו של המתלונן אשר לא

שעה לפניותיו בעת שניסה להסדיר עמו את העניין. המערער ירה במתלונן במכוון, ממרחק קצר, באמצעות אקדחו בו החזיק ברישיון. כתוצאה מהפגיעה נגרם למתלונן עיוורון דו צדדי מלא, שברים בעצמות הגולגולת ומפרצות בכלי הדם במוח. המתלונן נותר נכה סיעודי, מרותק למיטה או לכיסא גלגלים ובעל תקשורת מוגבלת ביותר עם סביבתו.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 15 ל-19 שנות מאסר**, וגזר על המערער **18 שנות מאסר בפועל**, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן בסך של 258,000 ש"ח. למשמע הערות בית המשפט העליון, חזר בו המערער מערעורו.

ד. תפ"ח (מחוזי מרכז) 7832-02-18 **מדינת ישראל נ' סלומון** (18.4.2021) - הנאשם, מאבטח לשעבר, הורשע בניסיון רצח של שכנו שהרעיש מחוץ לביתו יחד עם חברים. הנאשם ירה במתלונן ירייה אחת בראשו. למתלונן נגרמה פגיעה מוחית קשה, נשקפה סכנה לחייו, והוא עבר מספר ניתוחים. כיום נותר במצב סיעודי, מרותק לכיסא גלגלים, סובל מקשיים קוגניטיביים חמורים ונזקק לעזרה והשגחה בביצוע כל התפקודים.

בית משפט זה קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 14 ל-18 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם, נעדר עבר פלילי אשר הודה כי ירה בקורבן והביע צער על מעשיו, אך טען כי הוא חוסה תחת הגנת השכרות וטענתו זו נדחתה, **15 שנות מאסר**, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 200,000 ₪. יצוין כי תלוי ועומד ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין.

ה. ע"פ 3560/17 **מדינת ישראל נ' בלאיי** (8.7.2019), אליו הפנתה ההגנה - המשיב הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת ניסיון רצח ואיומים, בגין כך שניסה לרצוח את המתלוננת, עמה הייתה לו היכרות מוקדמת, בשל כך שסבר כי היא מדברת בו סרה. במסגרת מעשיו הכה מספר פעמים, באמצעות גרזן, בראשה של המתלוננת, עד שהגיעו למקום עוברי אורח והמשיב נמלט תוך שהוא משליך את הגרזן. המתלוננת הובהלה לבית החולים במצב אנוש, עברה מספר ניתוחים, וכיום סובלת מחולשה בפלג גופה, וכן איבדה את ראייתה באחת מעיניה.

בית המשפט המחוזי קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-15 שנות מאסר**, וגזר עליו **14 שנות מאסר ופיצוי למתלוננת בסך 50,000 ₪**.

בית המשפט העליון דחה את ערעור המדינה על קולת העונש, בצינו שעושה כן לא בלי לבטים. עם זאת, ובשל הנזקים שנגרמו למתלוננת, הוחלט להכפיל את גובה הפיצוי.

ו. ע"פ 6962/17 **קשת נ' מדינת ישראל** (24.8.2020), אליו הפנתה ההגנה, תוך שביקשה לאבחן בין מקרה זה לעניינו בטענה כי מדובר במקרה חמור יותר - המערער ניסה לרצוח את המתלונן בכך שהגיע לדירתו כשהוא מצויד בגז מדמיע ובסכין. הוא ניסה לשסף את גרונו של המתלונן ודקר אותו דקירות מרובות. המתלונן ניסה להימלט מהמקום, אך המערער ריסס אותו בגז

המדמיע, ודקר אותו שוב בעודו שרוע על גבו וזועק "הצילו". למתלונן נגרמו פציעות רבות בגין נזקק לניתוחים.

בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער, תוך שנדחתה טענתו כי חל בעניינו סייג אי שפיות הדעת. נקבע כי המניע למעשה היה התעסקותו של המערער בתחומי עניין חולניים ואפלים, ורצונו לחזות מקרוב במוות אנושי. בגזר הדין נקבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 14 ל-19 שנות מאסר בפועל**. בית המשפט קבע כי המערער הינו "אדם שטבועה בו סכנה ממשית ושומה להרחיקו מהחברה לפרק זמן ארוך ככל האפשר". נוכח העדר נטילת אחריות כנה, נגזרו על המערער **18 שנות מאסר בפועל** ועונשים נלווים.

המערער חזר בו מערעורו על הכרעת הדין. הערעור על גזר הדין נדחה, תוך שהודגשה חומרתו וחריגותו של המניע החולי למעשה וניצולה של מערכת היחסים הקרובה בין המערער למתלונן.

ז. ע"פ 2555/15 **מוהלוס נ' מדינת ישראל** (19.7.2016), אליו הפנתה ההגנה-המערער ושני חבריו שתי משקאות אלכוהוליים, ובדרכם לביתם פגשו באקראי בנפגע, ובלא כל התגרות מצדו, תקפו אותו קשות, כאשר בעת ששני החברים אוחזים בידיהם בנפגע, שלף המערער סכין יפנית ושיסף באמצעותה את גרונו של הנפגע לכל אורך צווארו. לאחר שהנפגע הצליח להשתחרר מלפיתת ידיהם של חבריו של המערער, המשיך המערער לדקור אותו במקומות נוספים בגופו, שיסף את עורפו, פגע בראשו מאחור ודקר אותו בזרועו, ולאחר מכן נטשו השלושה את המקום, בהותירם את הנפגע מדמם. הנפגע הגיע בשארית כוחותיו לביתו שהיה בסמוך, פונה במצב קריטי לבית חולים, נזקק להחייאה ולניתוח בהול ואושפז ביחידה לטיפול נמרץ.

המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 10 ל-16 שנות מאסר בפועל**, וגזר על המערער, צעיר נעדר הרשעות קודמות אשר סרב לקחת אחריות על האירוע, **15 שנות מאסר בפועל**, מאסר על תנאי ופיצוי לנפגע העבירה על סך 100,000 ש"ח. הערעור על הכרעת הדין וגזר הדין נדחה.

66. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם בענייננו, בנסיבות ביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנוהגת, **אנו קובעים כי מתחם העונש ההולם את האירוע נע בין 15 ל-20 שנות מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

67. במסגרת הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, התחשבנו בכך שהנאשם לא לקח כל אחריות על מעשיו. הנאשם ניהל הליך הוכחות בבית המשפט אך לבסוף בחר שלא להעיד ולמסור את גרסתו ואת הסבריו לראיות הפורנזיות בזירה המסבכות אותו. ברי כי זכותו של נאשם לנהל את משפטו, אולם הוא איננו זכאי להקלה העונשית לה זכאי מי שלקח אחריות מלאה והודה בביצוע המעשים.

68. שקלנו לקולא את היותו של הנאשם נעדר עבר פלילי, את נסיבות חייו הקשות ואת היותו נעדר גורמי תמיכה בארץ. אין חולק כי היותו של הנאשם נתין זר יקשה עליו את ריצוי עונש המאסר לעומת

נאשמים אחרים להם קרובי משפחה בארץ.

69. נוכח הנזק החמור שנגרם כתוצאה מהפגיעה, כמפורט לעיל, מצאנו להשית על הנאשם פיצוי משמעותי. ויודגש כי שיעור הפיצוי שנפסק לטובת נפגע עבירה אינו נקבע בהתחשב ביכולתו הכלכלית של הנאשם (ע"פ 2104/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.03.2019), פסקה 16).

70. לאחר בחינת השיקולים השונים, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 18 שנות מאסר בפועל, שימנו החל מיום מעצרו- 17.10.2018.

ב. 12 חודשים מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 6 חודשים מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי לנפגעת א.א בסך 200,000 ₪. הפיצוי יופקד על-ידי הנאשם בקופת בית-המשפט בתוך 90 ימים מהיום. ב"כ המאשימה תעביר פרטי הנפגעת למזכירות.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן והודע היום י"ג תשרי תשפ"ב, 19/09/2021 במעמד הנוכחים.

רות לורך, שופטת - נשיאה	דבורה עטר, שופטת	עמי קובו, שופט
-------------------------	------------------	----------------

הוקלד על ידי ליאת קחלון